

Kymenlaakson Kylät ry

Hanketiedote 1 / 2014

ARJEN TUKEA JA TURVAA KOTIKYLÄLTÄ ETELÄISEN JA POHJOISEN KYMENLAAKSON KYLISSÄ -HANKKEET

Hanketiedotteen valokuvat Sirpa Vähäuski

ARJEN TUKEA JA TURVAA – HANKKEINA VIELÄ VÄHÄN AIKAA

Kymenlaakson Kylät ry toteuttaa vielä vuoden 2014 loppuun saakka kahta kyläturvallisuushanketta. Hankkeet ovat sisällöltään samanlaiset, rahoittajina ovat Kehittämisyhdistys Sepra ry ja Pohjois-Kymen Kasvu ry. Hankkeiden päämääränä on ollut se, että mahdollisimman moni kymenlaaksolainen kylä löytäisi tarjonnasta itselleen mieluisan toimintatavan edistää oman kylän arjen turvallisuutta. Siksi tarjonta on ollut laajaa ja tarjolla olevien toimenpiteiden kirjo kattava. Arjen turvaa vahvistavia tietoja ja taitoja on kartutettu monin eri tavoin.

Olellainen tavoite on ollut ihmisten oman, vapaaehtoisen varautumisen kasvattaminen. Kuinka tulemme yksittäisinä henkilöinä, kyläläisinä ja toisaalta kyläyhteisönä toimeen siihen saakka, että jossakin poikkeustilanteessa virallinen apu saattaakin viipyä. Kuinka olemme asiaan varautuneet ja mitä pitäisi parantaa? Siis minkälaisia tietoja ja taitoja pitää olla ja mitä pitää vahvistaa, että tavoite toteutuu.

Hankkeidemme tarjonta on ollut erittäin runsasta, laaja-alaista ja hyvin käytännönläheistä. Tarjonta on kiinnostanut kyliä ja niiden toimijoita vaihtelevasti. Joillakin kylillä on haluttu tarttua useisiin toimenpiteisiin ja joillakin kylillä asiasta ei ole yhtään innostuttu. Meidän onneksemme kiinnostuneita on ollut ja hankkeelle asetetut määrälliset tavoitteet tullaan melko hyvin saavuttamaan.

Kuitenkin on oikeastaan lähes pelottavaa, miten luja usko monella on siihen, että joku auttaa. Jos jotain tapahtuu, niin kyllä se Joku tekee jotakin. Niin varmasti tekeekin, mutta viiveellä. Mietipä vaikka laajaa myrskytuhoa, kun autettavia on kymmeniä tai jopa satoja. Ehtiikö virallinen apu saman tien jokaisen luokse? Ei varmasti, vaikka hyvää tahtoa onkin.

Hankkeita ovat kiitelleet erityisesti pelastusalan erilaiset toimijat. Niiden avulla heidän työtään ja resurssejaan on tehty tiettäväksi ja haettu aitoja, toimivia yhteistyön malleja kylätoiminnan ja turvallisuustoimijoiden välille.

Tämä tiedote lienee hankkeiden viimeinen. Kerromme toteutetuista toimenpiteistä ja hankkeen saavutuksista. Kerromme vielä hankkeiden loppuvuoden tarjonnasta. Kerromme niistä kylistä ja toimijoista, jotka ovat halunneet tarttua turvallisuusasioihin.

Konkreetitiset toimenpiteet loppuvat marras-joulukuun vaihteeseen ja joulunalusaika käytetään hankkeiden taputteluun ja paketointiin. Itse olen tässä työssä marraskuun loppuun. Koko joulukuun olen lomalla. Joni työskentelee hankkeissa vielä joulukuun alkupäivät.

Nyt on käsillä viime hetket ottaa yhteyttä kylien turvallisuusasioissa!

t. kyläasiamies Sirpa ja hankevetäjä Joni

Sirpan yhteystiedot

044 2977 738 tai 040 5492 410

sirpa.vahauski@pp.inet.fi

Jonin yhteystiedot

040 6702155

kykyportaali@gmail.com

Yhdistys

www.kymenlaaksonkylat.fi (yhdistyksen sivut, hankeosiot sivuilla)

www.kymenkylat.fi (maakunnallinen portaali)

Tämän tiedotteen painatuksen on rahoittanut Kaakkois-Suomen ELY-keskus. Tiedotteen sisällöstä vastaa Kymenlaakson Kylät ry:n Arjen tukea ja turvaa kotikylältä eteläisen ja pohjoisen Kymenlaakson kylissä –hankkeet.

LEADER

Pohjois-Kymen

Kasvu

LEADER

Sepra

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kyläturvallisuuskävelyt

Kyläturvallisuuskävelyn tarkoituksena on asiantuntijan opastuksella ja paikallisen asiantuntemuksen omaavien kyläläisten osallisuudella käydä läpi kyläalueen vaaranpaikkoja. Useimmiten esiin nostetut asiat ovat koskeneet liikennettä, mm. kyläteiden nopeusrajoituksia ja niiden noudattamista, teiden ja piennarten kapeutta ja huonoja näkemäalueita. Toki laajemminkin asioista on keskusteltu ja puhuttu mm. vahingonteoista tai yleisestä turvattomuudesta.

Kaakkois-Suomen Pelastusalanliitosta on kävelyihin osallistunut turvallisuusasiantuntija Ira Pasi. Hän on laatinut jokaisesta kävelystä raportin kyläläisten käyttöön. Useimmille kävelyille saimme mukaan myös poliisin, Jukka Lankinen, Marko Heinonen ja Jarkko Lappeteläinen olivat mukana yhteensä kuudella kävelyllä.

Kyläturvallisuuskävelyä kauniissa syyskuun illassa Haminan Reitkallissa

Raportti sisältää huomioita vaaraa aiheuttavista tekijöistä ja parannusehdotuksia kyläläisten esittämiin ongelmiin. Raportti sisältää

yksityiskohtaisia neuvoja ja ohjeita siitä, kuinka asiat saadaan edistymään. Organisoidun kyläturvallisuuskävelyn vahvuus on siinä, että mukana on sekä kylä laajasti edustettuna että asiantuntijatahot katsomassa asiaa ulkopuolisen silmin. Laaditulla raportilla on painoarvoa, kun asioita lähdetään viemään eteenpäin. Se onkin kylän oma tehtävä. Raportti antaa siihen mainiot eväät.

Kävelyitä on järjestetty tai vielä järjestetään hankkeiden aikana yhteensä 10, kohteina Muurikkala, Siikava, Virojoki, Klamila, Saivikkala, Verla, Reitkalli, Pyhäntö, Raussila sekä Jaalan kirkonkylä. Kunhan kaikki kävelyt on tehty, kootaan niistä tehdyt raportit yhteen vihkoseksi. Vihkonen tulee nettisivuillemme ja paperiversioitakin on kauttamme saatavissa.

Kyläturvallisuuskävelijöitä Elimäen Raussilassa lokakuun alun illassa

Kyläkävelyitä järjestetään eri aiheiden tiimoilta mm. maisemanhoitoa ajatellen tai kyläsuunnittelua tukien. Kyläturvallisuuskävely koettiin erityisen tarpeelliseksi ja mielekkääksi kaikilla kävelykylillä, vaikka aluksi meillä olikin vaikeuksia saada toimijat innostumaan asiaan.

Hätäensiapuilta

Tarjosimme kylille mahdollisuutta järjestää toimijoilleen yhden illan verran hätäensiapuopastusta. Tavoitteena on ollut vahvistaa olennaisimpia ensiaputaitoja, osaamme aloittaa ensiavun ja jatkaa sitä, kunnes virallinen apu saapuu perille. Ensimmäiset minuutit ovat usein tärkeimmät. Iltoihin osallistuneet ovat saaneet teoriassa ja käytännössä opetella kylkiasentoa, harjoitella painelu-puhallus -elvytystä ja ovatpa päässeet kokeilemaan defibrillaattoriakin. Yhteistyössä Suomen Punaisen Ristin kanssa iltoja on järjestetty tai vielä järjestetään Siikavassa, Saverolla, Korkeakoskella, Vilniemessä, Saivikkalassa, Teuroisissa, Haapakimolassa ja Hurttalassa.

Vilniemellä Haminassa meillä oli tupa täynnä ja mikä mukavinta, kaikenikäisiä hätäensiavusta kiinnostuneita osallistujia. SPR:n kouluttajana Sirpa Asikainen.

Toipumisen kannalta ensimmäiset minuutit ovat hätäensiavussa tärkeimmät. Meillä on sekä velvollisuus auttaa taitojemme mukaan että oikeus tulla autetuksi. **Osaatko Sinä tilanteen kohdalle osuessa auttaa?**

Turvallisuusyhteyshenkilö, kylän hälytysryhmä, naapuriapurinki, hälytyskortti jne.

Näihin aiheisiin paneudumme vielä hankkeen loppumetreillä. Järjestämme marraskuussa Vapepa-infoja. Vapaaehtoisen Pelastuspalvelun kanssa järjestettävissä illoissa saamme tietoa kylän vapaaehtoisen hälytysryhmän perustamisesta, toiminnasta ja tehtävistä, kuulemme kylänsä turvallisuusyhteyshenkilöksi lupautuvan roolista sekä opimme, mikä on kylän hälytyskortti. Jokaisella kylällä olisi hyvä olla laadittuna hälytyskortti. Se kertoo kylällä olevan kaluston, mahdollisesti kylällä asuvat ammattiauttajat ja ensiaputaitoiset henkilöt. Monen monta tärkeää tietoa, joita hädän hetkellä tarvitaan. Tule Vapepa-infoihin kuulemaan lisää. Iitissä Kausalassa 5.11. ja Kouvolankylän VPK:n talolla 11.11. Seuraa tarkempaa ilmoittelua!

Kylätalon, seurantaloon tms. kohteen pelastussuunnitelma

Suunnitelman malli laadittiin yhteistyössä Kymenlaakson Pelastuslaitoksen Kirsi Arolan kanssa Enäjärven kylätalolle. Malli liitteinen on nettisivuillamme www.kymenlaaksonkylat.fi ja vapaasti hyödynnettävissä. Mikäli omin päin käytätte mallia, olisimme kiinnostuneita kuulemaan, oliko siitä apua. Pyydetessä lähetämme mallista word-version, jota on helppo muokata oman kylätalon olosuhteita vastaavaksi. Jokainen suunnitelma tulee hyväksyttäväksi Kymenlaakson Pelastuslaitoksella Kirsi Arolalla.

Olemme tehneet mallin perusteella suunnitelmia jo useille taloille. Suunnitelma on valmisteilla Siikavan kylätaloon, Kylätalo Palkoon Paljakassa, Myllykylän Tahtilaan, Klamilassa Häppilän Tapiolaan, Mäntlahdessa Toivolaan, Teuroisten kylätalolle ja Tirvan Seuralaan. Jos tämä apu kiinnostaa teidän kylällänne, pikaisesti yhteyttä meihin!

Mallissa ei ole vielä osuutta tilapäisestä majoituksesta. Sitä ollaan joidenkin kylien kanssa parhaillaan laatimassa ja senkin malli liitetään sivuillemme toisten liitteiden joukkoon.

Kotivara, omaehtoinen varautuminen poikkeustilanteeseen

Tiedätkö Sinä, minkä verran yhden henkilön, yhden talouden tarpeisiin pitäisi varata esim. peruselintarvikkeita kotiin mahdollisen poikkeustilanteen varalta. Miten muuten voi varautua? Voidaanko meidän kylätalosta tehdä tilapäinen kriisikeskus jonkin ennalta arvaamattoman tapahtuman varalta? Mitä meiltä ja kylätaloltamme edellytetään, jos haluamme käyttää taloa myös majoitukseen silloin tällöin. Näihin kysymyksiin saamme vastauksia marraskuun alun illoissa 3.11. Haminassa Sepran toimistolla ja 4.11. Kouvolassa Kalevankatu 13:n kokoustilassa.

Huomiota tietoturvaan

Internetin välityksellä toimivien verkkopalveluiden määrä kasvaa koko ajan. Samalla tietoturvariskit lisääntyvät. Erityisesti lasten ja nuorten toiminta verkoissa kasvattaa riskejä. Käsitteenä tietoturva on laaja ja edellyttää monitasoista suojautumista riskeiltä. Nyt ovat näiden hankkeiden kannalta viimeiset hetket kutsua hankevetäjä Joni kylällemme tämän aiheen tiimoilta.

Joko Sinä olet tulostanut paikkatietokoordinaatit? Ovatko osoitemerkinnot kunnossa?

Sivu www.112.fi alareunassa kohta Tiedä sijaintisi. Sieltä voit tulostaa paikkatietokoordinaatit omaan kotiisi, kesämökille, kylä- ja seurantalolle, liikuntapaikkaan, uimarannalle jne. Vakituisesti asutuissa kiinteistöissä osoitemerkinnot ovat useimmiten kunnossa ja näkössä. Silloinkin paikkatietokoordinaatista voi olla lisäapua, jos osoitteenmukainen navigointi ei osu ihan kohdalle. Yleisesti käytössä olevissa paikoissa osoitemerkinnot valitettavan usein puuttuvat eikä esim. kylätalon vuokranneilla käyttäjillä ole tietoa osoitteesta. Tulosteeseen voit kirjoittaa osoitteen ja tarkistaa kartan avulla koordinaatin. Tuloste laitetaan eteisen seinälle, ulkoseinälle, näkyviin paikkoihin. Tulosteeseen tulee mukaan myös selkeä ohje oikeasta avunhlyttämisestä. Kylätaloilla, seurantaloilla yms. paikoissa osoite reilusti näkyville!

Turvallisuustapahtumat

Olemme hankkeiden aikana järjestäneet useita laajan toimijajoukon turvallisuustapahtumia, joissa on ollut alkusammutusopastusta, Vapepa-
infoa, ensiapuasiasia, paikkatietokoordinaattien tulostusta, moottorisahan
käytön opastusta. Viime syksyn turvalauantait Koriolla ja Haminassa
saivat jatkoa mm. Klamilassa, Hurukselassa ja Niinimäellä. Arjen turvan
asia on ollut esillä useissa Kymenlaakson tapahtumissa mm.
Maaseutumarkkinoilla Haminan Bastionissa, Helatorstain Vapepa-
tapahtumassa Kausalassa, Maaseutufestareilla Kouvolan raviradalla ja
Elimäen Lähiruokamessuilla. Olimme mukana Miehikkälän Saivikkalassa
elävän joulukalenterin luukussa ja tempaisimme Hansakeskuksessa viime
joulukuun 13. päivänä. Jaalan kirkonkylän monipuolista
turvallisuuspäivää vietetään 29.10. yhteistyössä koulun ym. toimijoiden
kanssa.

Hurukselan VPK:n ja kylän toimijoiden kanssa yhteistyössä järjestetyssä tapahtumapäivässä noin 200 osallistujaa sai alkusammutusopastusta, seurasi koiranäytöksiä, huollatti sammuttimia ja sai mukaansa paljon tietoa mm. Vapepasta ja sen laajasta toimijajoukosta, arjen turvan vahvistamisesta ja vapaapalokuntatoiminnasta.

Kodinturvallisuusillat

Tarjosimme kylille mahdollisuutta turvallisuusaiheisiin iltoihin. Kiinnostavimmalta aiheelta on tuntunut kodin paloturvallisuus. Toisaalta kysyntää on ollut myös aiheesta Ikäihmisten kotona asumisen turvallisuus. Näiden aiheiden merkeissä olemme kokoontuneet Verlassa ja Valkealan kirkonkylällä. Pari iltaa vielä tulossa, ainakin yksi Raussilaan, mutta vielä muuallekin, kunhan joku kylä kopin ottaa.

Mielenterveyden EA1 – viikonloppu

Tämä mielenkiintoinen viikonloppu jäi useasta yrityksestä huolimatta toteutumatta. Näille hankkeille erityisesti räätälöity Mielenterveyden EA1 olisi opastanut mm. toisen ihmisen kohtaamista ja itse kunkin henkistä selviytymistä erilaisista poikkeustilanteista. Valitettavasti emme saaneet asialle riittävästi kiinnostuneita. Kiitos silti yhteistyöstä Kouvolan Mielenterveysseura ja Kymenlaakson Kesäyliopisto.

Kylän turvallisuussuunnitelma

Iitin Maakansan kyläyhdistys oli lopulta se toimija, joka tarttui kylän turvallisuussuunnitteluun. Kaakkois-Suomen Pelastusalanliiton kanssa yhteistyössä laaditaan kyläalueen näköinen, seikkaperäinen suunnitelma. Se nostaa esiin kyläläisten itsensä valitsevat asiat. Alkupalaverissa keskusteltiin mm. kyläläisten omasta varautumisesta, kylän toimimisesta yhteisönä mahdollisissa poikkeustilanteissa, luonnonkatastrofeista, raskaasta liikenteestä, kaasuputkista, kyläkouluun liittyvistä turvallisuusasioista jne.

Valmistuttuaan malli tulee sivuillemme. Näitä suunnitelmia oli tarkoitus laatia useampia, keskenään erilaisilla kylillä. Suunnitelma kun on aina kylänsä näköinen eikä se ole suoraan sovellettavissa toiseen kylään. Olemme kuitenkin tyytyväisiä, että saamme yhden, todella hyvän mallin muille hyödynnettäväksi.

Hankkeiden aikana on opittu mm. seuraavaa;

Palovaroittimia tulee olla asunnossa yksi jokaista alkavaa 60 neliötä kohden. Esim. 135 neliön asuntoon laki määrää kolme varoitinta. Hanki kuitenkin varoitin kaikkiin niihin huoneisiin, joissa nukutaan tai yövytään tilapäisestikin ja lisäksi eteiseen.

Tulipaloa ajatellen vaarallisin kodinkone on liesi. Kuitenkin liesipaloissa palonaiheuttaja on aina se jokin lieden päällä, kiehumaan jätetty ruoka, unohtunut kattila, rasvapalo. Unohduksissa auttaa liesivahti tai levyn sammutuksen ajastus.

Kodeissa tapahtuvista tapaturmista moni voitaisiin välttää lisäämällä mm. valaistusta sisällä ja pihalla. Liiketunnistimilla varustettuja valaisimia on laaja valikoima niin sisään kuin ulos. Ethän nouse keikkuville tuoleille, vaan varaat ylöskiipeilyä varten tukevat askelmat.

Tajuton henkilö hengittää ja hänen verenkiertonsa toimii. Tajuton käännetään kylkiasentoon. Eloton henkilö ei enää hengitä eikä verenkierto toimi. On aloitettava puhallus-paineluelvytys. Elvytys on rankkaa työtä. Paineluita tulee tehdä 30 ja niihin käytettävä aika on vain 15 – 18 sekuntia. Kahden keveän puhalluksen jälkeen painelua jatketaan.

Käy illalla vuoteeseen, nouse ja lähde silmät kiinni kohti ulko-ovea. Kauanko menee aikaa? Ehditkö esim. minuutissa? Teepä tämä joka kodin pelastautumisharjoitus!

Soita hätänumeroon 112, kun tarvitset ambulanssia, palokuntaa, poliisia tai sosiaaliviranomaista. Puhelun vastaanottaja esittää kysymyksiä, vastaa niihin rauhallisesti. Kyselyn avulla paikalle osataan lähettää juuri oikeat auttajat. Hätänumeroon soitetään paljon täysin sinne kuulumattomia puheluita, jolloin hätäkeskuksen aikaa tärvääntyy oikeilta avuntarvitsijoilta. Ethän Sinä syyllisty tähän.

Jokaisella on velvollisuus auttaa taitojensa mukaan, mutta myös oikeus tulla autetuksi!

Vahinko ei tule kello kaulassa, mutta ei vara venettä kaada

Vaikka hankkeemme ovat vielä käynnissä ja monenlaista vielä ehditään tehdä, on aika kiittää laajaa yhteistyöverkostoa, useita eri toimijoita, asiantuntijoita, jotka olette olleet mukana toteuttamassa arjen turvaa vahvistavia tietoja ja taitoja kanssamme.

Lämmin kiitos Teille!

Kaakkois-Suomen Pelastusalanliitto (Kaspeli), Kymenlaakson Pelastuslaitos, Liikenneturva, Paikalliset Vapaapalokunnat, Poliisi, Suomen Punainen Risti, Vapaaehtoisen pelastuspalvelun Vapepan laaja toimijoiden verkosto ja Kaikki muut mahdolliset mukana olleet.

Kiitos myös Te kylien ahkerat toimijat, jotka olette ottaneet asiaksenne huolehtimisen kylänne turvallisuusasioista tavalla jos toisella.

Hankevetäjän on osallistuttava myös käytännön harjoitukseen. Mallia näyttää Joni Tyviö.